

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvoľ frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani, 24. aprila.

V dan 20. t. m. umrl je na Angleškem najslavnejši naravoslovec tega stoletja, Charles Darwin. Njegovo epohalno delo, tako imenovana „Darwinova teorija“ o naravnem izboru plemen v boji za obstanek prouzročila je popoln prevrat v naravoslovnih krogih in veliko se je spisalo knjig pro et contra.

To Darwinovo načelo, da v naravi nadvladuje le moč, da se v boji za obstanek uničuje in odstranjuje vse, kar je slabega in neprikladnega, pa je vplivalo na vse razmere človeškega življenja in uvaževati se začelo osobito v mejnaročnih zadevah. Slavnega pravoslovca Iheringa slavno delo „Der Kampf um's Recht“ utemeljeno je na istem načelu in želesni kancelar je s svojim svetovno znanim izrekom „Macht geht vor Recht“ pripoznal, da je i on pristaš te nove teorije. Bismark je tudi z vsem svojim dejanjem do zdaj vedno le dokazoval, da mu gre moč, kruta sila nad vse ter da tistem, ki ima moč v silovitih rokah, nij treba vprašati po pravu niti po pravici.

Ker so skoro vsi narodi in vse vlade v Evropi začele posnemati želesnega kancelarja, ki je vrhu tega objavil za svoje gaslo tudi načelo „Blut und Eisen“, ker skuša v tem krutem boji za obstanek vsak ohraniti samega sebe, ker pa bo obstal le tisti, ki je močnejši, jačji in bolj oborožen, tedaj bolj sposoben uničiti in pokončati slabejšega tekmeca, zavladala je po vsem našem kontinentu neka tihotna bojazen in negotovost, in vse tiste lepe misli in blaženi nazori o jednakopravnosti, o bratinstvu in o svobodi posameznikov in narodov postale so le lepe fraze.

Za nekoliko stoletij potisneni smo nazaj v srednji vek, zopet je v veljavi „pravo pesti“ („Faust-

recht“) in vsa Nemčija slična je ogromnemu gradu srednjeveškega viteza-roparja, v katerem se hrani in zavživa podleglemu sosedu v krutem boji odvzeti plen ter posvetuje in ukrepa o novih podjetjih in o novem plenu.

In ker v očigled temu oboroževanju, temu oboroženemu miru nobena država zaostajati ne more in ne sme, ker se vsaka boji, da bi na krvavem poprišči utegnila biti slabejša in postati plen močnejšega napadovalca, ker se je sploh vzprijele načelo, da le moč daje pravico, iz teh uzrokov porabijo se najboljše moči in res velikanske vsote za vojaštvo na škodo vsem drugim stanovom in skoro šest milijard goldinarjev izdaje se na leto po vsej Evropi za vojake in vojskine namene. Koliko bi se s takim orjaškim zneskom pospeševalo blagostanje narodov, katero je vendar prvi in pravi smoter držav!

In tudi v privatnem življenju smatra se Darwinov princip jedino merodajnim in izključljivo uspešnim. Veliki kapital guli in tlači one, ki razpolagajo z malimi zneski, velika podjetja pritisajo na male obrtnike in jim kratijo skromni zaslužek, povsod se upotreblja moč in sila in boj za obstanek mej jačimi in slabejšimi bje se na vsej čerti. V tem oziru prouzročila je Darwinova teorija jako pogubnosne in nikakor opravičljive nasledke.

A ker so v teku časov naposled vedno le vzvišene ideje prodirale mej svet in so se misleci in velenimi vseh časov in narodov potezali in zavzimali za pravico, resnico, za blage vzdore, nadejati se je, da bode prosvetljeni človeški duh brutalno načelo brutalne sile zavrgel, da se bode proglašilo kot jedino pravo načelo ono, po katerem pravica več velja nego sila, po katerem služi sila le v to, da pomaga pravici do veljave in konečne zmage. Nadejati se je, da pridejo časi, ko se ne bode vprašalo, kdo je jačji, ampak bode vsak človek, vsak narod,

vsaka država, mala ali velika, imela jednak pravico do obstanka in do svojega razvoja.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. aprila.
Moravska Orlice poroča z Dunaja, da se bodo deželni zbori sesli stoprav v mesecu avgustu.

Silno žalostni dnevi nastopili so za levicarje, izginila je tako rekoč kar čez noč jedinstvo menjimi. S hri pavim glasom priznavajo sami, da se njihovo poslopje kruši, da bode razpalji, če kmalu ne pride pomoč, kajti mnogo članov je le še s polovicu srca pri njej. In zdaj je toliko gotovo, da ti ljudje ne pridejo v Avstriji nikdar več na krmilo; če pridejo liberalni Nemci, bodo pač možje, ki s to zjednjeno levico ne bodo imeli nič skupnega.

„Augsb. Allg. Ztg.“ prinaša članek o Bosni in govori o upravi te dežele ter pravi: „Kar zadeva razmero okupiranih dežel nasproti državnima polovicama, ne ostaje volitve, nego imenovati se morajo „državne dežele“. Se ve da odpade pri tem večji del stroškov po znanej razdelitvi na Avstrijo; a ta neprijetnost se nekoliko poravnava, če se jemlje ozir na avstrijske interese v državi, kar se je zgodilo nekoliko s tem, da se je 12. aprila odprla želesniška proga Sisek-Novi. Glavno pa bi se moral ozirati na opravo okupiranih provincij. Vzhod ne pozna abstrakcij, on pozna le osobe, Bošnjaki in Hercegovci so vojevit rod, albaneška polukri, vojak jim bode torej kot namestnik najbolje dopadal; če je on še pravičen in moder, če ima razum za kmetijske naloge in je v milosti pri vladarji, potem je on pravi mož. Temu namestniku vladarjevemu naj se dado velika pooblastila. On naj si voli sam pomagači pri težavnem in imenitnem delu in tudi uprava dežel naj se prepusti njega predlogom.“

Vnajanje države.

Iz Rusije jeli so se v vedno večje meri izseljevati Židje in hodijo iskat novega dobička v Ameriko.

LISTEK.

Potovanje križem domovine.

(Popisuje Prostoslav Kretanov.)

VI.

Po Ptui gori in dol.

Ko bi hodil toli počasno, kakor ti moji članki v svet, potreboval bi Metuzalemove starosti za prepotovanje naše, sicer ne baš preobsežne domovine; no, premda se ima ta polževa počasnost mojih črtic pripisovati mojej — ugodnosti, ipak ima na njih težkem porodu nekoliko krvide i nihilist Neždanov, ki se toli nonchalantno pogovarja s svojo Marijanom, kakor tudi je gospod dr. Šket kumoval pri gospo Pajkove „vnukinji“, katero bi bil prav lahko „na svojo roko dal krstiti v „netjakinjo“; toda v tem slučaji bi bili Slovenci ob jeden „domač razgovor“, ki g. Spectabilisit itak nekako počasi ležejo iz šega-vega peresa!

Dakle, „ad vocem“ — Ptuj! Ako se je kdo specijalnega nadpisa temu sestavku ustrašil, češ, da budem zdaj popisoval Ptuj „per longum et latum“, temu morem postreči s tolažilom, da je njegov strah

znotraj otel, zunaj pa ga nič nij; kajti, akopram sem, kakor je vsakemu potniku navada, premeril ves Ptuj, gori in doli, nij moja dolžnost, da bi tu našteval, koliko je ondu nemških napisov; dovolj je, če povem, da so slovenski mej njimi — bele vrane; isto tako bi bila škoda na tiskarskem črnilu, s katerim bi označil, da se ptujski nemčurji samo v tem razlikujejo od celjskih, da so v svojem sovraštu do Slovencev mnogo bolj strastni, kar ima svoj izvir v toli močnejšem — vinu, ki njim ga ondotni Slovenec prideluje, tako da bi bil tudi tukaj na mestu oni izrek iz Auerbachove kleti v „Faustu“ o Nemcih in francoskem vinu, ko bi ga ne bil uže jedenkrat citiral. In da bi prepovedoval o lipovej mehkosti ptujskih Slovencev, premda so mnogo bolj živi in odločni, nego celjski, bilo bi nepotrebno delo, kajti to se samo ob sebi razume, da Slovenec pred tujcem skriva svoj — jezik! Da pa slovenski Ptujčani niso samo močni na duhu in volji, nego, kakor bi reknel Koder, tudi „petični“, o tem svedoči njih nakup „narodnega doma“, s čemer se vrli Ljubljanci, ki so še le zdaj v to svrhu začeli nabijati „nabiralne pušice“, žal! ne morejo ponosati.

Če bi me kdo vprašal po spomenikih iz rimljanske dobe, ki jih hrani Ptuj v svojem področju,

tega bi moral zavrniti na dotične razprave slavnih naših starinoslovcev, kajti od lahkognogih „turistov“, ki letajo od kraja do kraja, kakor metulj od cvetlice do cvetlice, se pač ne more zahtevati, da bi se pečali z arheološkimi študijami; sicer pa to težavno „trebljenje mahu“ raz starodavne spomenike ne razvozljata vselej in povsod pravega obraza historičnim tlom, takoj da še n. pr. zdaj ne vemo, kje je prav za prav stała slavna Emona, katero smo točas smatrali babico dcnašnje „bele Ljubljane“, dočim se zdaj trdi, da jo je rodila — Aquillina:

„Pustimo že tisto stare smeti,

Nič prida ne najdemo za-se,“

veleva Boris Miran: vendar dvomim, da bi ga ubogali zaslужni razjasnivalci mračne naše zgodovine, ki, kakor Janus gledajoči v minost slovansko, nam obetajo zlati vek v — bodočnosti! Da je „bodočnost slovanska“, to čutijo tudi ptujski nemčurji, ki toliko kriče o „nevarnosti nemštva“, da-si v resnici nij nič drugač v nevarnosti, nego njihov — zaslujek v lepih naših krajih, kjer jim toli ugaja, kakor — ježu v lisičjem brlogu. Hinc illae lacrimae!

Lepe dneve sem preživel tukaj v Ptui, v govorljubnej hiši prijatelja Joka. Po dnevi pohajkoval sem brezskrbno po mestu „gori in dol“, kar je

Pri kronanji ruskega cara v Moskvi bodo navzočni: roditelji carice, vojvoda in vojvodinja Edinburška, nemški cesarjevič, kralj Švedski, Grški, Rumunski in Srbski, dalje knez Črnogorski in Bolgarski. Papež bode zastopan po svojem nečaku, grofu Peccijii.

Najnovejši telegrami poročajo, da se bosta Rusija in Turčija vendar le sporazumeli o vojnem odškodnini, ker se Novikov približava predlogom Turčije glede kontrole.

Gambetta potoval bode na Angleško, kar poročajo angleški listi in sicer ga pričakujejo v 18. dan maja. Sestavil se je uže odbor, da tega državnika slavno sprejme.

Kakor se poroča iz Rima, dela zdaj **italijanski** minister za vnanje poslove načrt zakona, s katerim bi se zdanje italijansko posestvo Assab spremenoilo v „pravo in istinito naselbino“.

„Kaj naj se godi v **Irskej**?“ tako je napis

članku v nekovih angleških novinah in članek ta vzbuja veliko senzacijo, ker se misli, da ga je pisal Salisbury in v katerem se mej drugim glasi: „Kar angleški narod zdaj mora jasno uvideti je, da zapiranje „sumnjivih“ v velikej meri ne more storiti dobrega. Komisija sodnikov bi imela mnogo večji vpliv, da se zopet uvede mir in da se spoštujejo zakoni nego pa vedno samolastno zapiranje. Če je „neredno“ osobe brez sodelovanja porotnikov obsodit, je že holi povredno iih brat zadnjicu obrazovanje.“

diti, je še bolj neredno jih brez sodnijske obravnave v zaporu obdržati. Konservativna stranka smatra za svojo prvo dolžnost, da zopet napravi mir v Irskej. Ne more pa biti mir v Irskej, dokler ostane Gladstone v uradu.“

Nemški državni zbor odprl bode, kakor se poroča iz Berolina, knez Bismark v imenu cesarjevem. Prestolni govor bode kratek in popolno stvaren.

Iz Aleksandrije se poroča: V **Kajiri** boje so vstaje Bedujinov proti zdanju vladni. V 20. dant. m. poslate so se brzo čete v Zagazije in v Damankur, da varujejo meje.

Dopisi.

Iz Ptuja 23. aprila. [Izv. dop.] „Ranner gre, — Ranner geht“, te besede gredo denes od ust do ust — učiteljskih. Kedo pa je ta Ranner? Nij Bog ve kaka kapaciteta, a Stremayer ga je imenoval c. kr. nadzornikom našega političnega okraja. O njegovem „delovanju“ se je uže mnogo pisalo, še več pa o njegovem teroriziranjji. Vsakateri učitelj, bodi si Slovenec ali Nemec, ali nemškega mišljenja, ima tega moža v — želodci, kajti on je ravnal z učitelji, osobito z nekaterimi grje nego najstrožji gospodar s svojimi posli. Mi Slovenci pa smo njega odhoda še bolj veseli radi njegovega strastnega germanizovanja, kajti on nam je ved škode učinil, nego vsi ptujski „šulverajnovci“. Kaj je pa uzrok njegovega tako brzega, nepričakovanega odhoda. Jedna sama sednica narodnega okrajnega

šolskega sveta in gospod častiželjni nadzornik ima dovelj. Narodni svetovalci okrajnega šolskega sveta so bili baje preveč radovedni in so hoteli o „delovanji“ nadzornikovem kaj več izvedeti nego prejšnji nemčurski kimovci. To pa g. nadzorniku nij po godu in rajši ide mej svoje kolege učitelje. Mi mu iz dna srca zakličemo: srečen pot! — Naše gg. poslance pa opozarjam, da naj pri imenovanju novega nadzornika vsaj toliko storijo, da dobimo vsem pravičnega moža in ne zopet germanizatorja Ranner št. II. Saj mora vlada tudi za nas kej imeti.

Od Ormoža 23. aprila. [Izv. dop.] (V olitve. — Smrt.) Dne 17. t. m. se je vršila dopolnilna volitev v okrajni zastop v skupini velicega posestva in hvala našim vrlim volilcem smo zmagali z našim kandidatom g. Š. Kandričem. Kar okrajni zastopi obstojé, naša zmaga nij bila nikdar tako odločna, kakor sedaj, in daj Bog, da sloga in sigurnost, ki je vladala pri tej volitvi, ostane za zmerom nespremenjena in potem se nij batí napadov naših nasprotnikov.

Z zadovoljnim veseljem moramo omeniti gospodov volilcev iz Središča, ki so na čelu s svojim predstojnikom na našej strani bili kot jeden mož Slava jim! Naši kmetski volilci pa so tudi se izkazali kot krepki stebri naroda; volit so prišli skoraj vsi in volili z nami. Hvala jim. — Gospodje volilec naj bodo prepričani, da bodo možje, katerim izkažejo zaupanje, vse storili, brez strankarskih ozirov na blagor volilcev in celega okraja in mi se gotovo nadejamo, da bodo oni, kakor hitro spet volilni klic pride, s tisto slogo in odločnostjo, kakor sedaj stal za čast in pravico naroda.

Ob jednem moramo danes tužno vest objaviti vrlji narodnjak g. župnik Majhenič je pri sv. Miklavži dne 11. t. m. umrl. On je bil ud občinskega in okrajnega odbora in se je povsod potegoval za pravice naše. — V njem izgubi narod za naš okraj veliko zaslombo in daj Bog, da se mu v okrajnem zastop debi vseden naslednik. Nai počiva v miru.

Iz Gorice 22. aprila. [Izv. dop.] V nedeljo dne 16. aprila otvorilo se je slovesno slovensko-bralno in podporno društvo v Gorici. Kakor je už moja stará navada, čakal sem, kaj poreko domač listi o tej slavnosti, ter kasneje poročam našemu dnevniku. No, naša „Soča“ piše — hladno, „Edinstvo“ navdušeno in „Novice“ lepo. To so le moje osobne opazke in društvo je ustavljeno ter šteje uže do 200 udov, a upati je, da bode število še mnogo naraslo.

Slovesno sv. mašo bral nam je naš podpredsednik g. dr. Tone Gregorčič in njega nagovor oziroma pridiga ostal nam bode vedno v hvaležnem spominu, celo solza se je marsikomu utrnila pri besedi: „zdaj pa še tri očenaše za dobrotnike in ustavnovnike društva!“ Kdo ne bi spoštoval tacega duhovnika? Kdo bi sumil o takej poštenej narodnej duši? Društvo si mora le v čast šteti da ima z

Da, da! „Pesnik brez imena,“ to je usoda
marsikaterega, ki se je bil sicer napil Hipokrene
a v svojem „temnem nagonu“ zašel v labirint po
gubonosnih strastij, neimejoč bistroumne Arijadne
ki bi ga privedla nazaj na solnčno luč življenja
da si tudi dviguje mrkli svoj pogled v višave, ven
der ne ugleda ondu svetle prikazni svoje „Beatrice“
kajti pesnik brez čudotvornega vpliva ženstva ne
dospeje v „raj“ pesniške slave, osobito, ako mu je
zibel tekla onstran Boža“:

„Das ewig Weibliche
zieht uns hinan,“
in nič dobrega ne more priti iz — „Galileje“, t
prednjadek nobijati bilo bi Sigifredo delo

Da sem se naposled naveličal i tega brez

- skrbnega življenja, potrjuje sam Goethe, ki pravi
„Nichts ist schwerer zu ertragen,
Als die Reih' von schönen Tagen.“

svojega podpredsednika tacega moža, kakor je gospod dr. Tone Gregorčič, mož, ki ne pozna ošabnosti, mož, ki je pravi učitelj in ljubitelj našega nižjega stanu, iz katerega stanu je i on došel na velečastno mesto.

Sv. maše udeležilo se je mnogo društvenikov in deputacija iz Trsta, njej voditelj vrli Slovan in demokrat Viktor Dolenec. Pelo se je primerno dobro in društveni pevovodja g. Komel je lehko zadovoljen z uspehom pri maši in na večer pri koncertu. Ob peti uri popoludne začela je sporedna zabava in društveniki ter povabljeni gostje so dohajali v precejšnjem številu.

Da je pa bralno in podporno društvo si pridobilo v resnici mej goriškim prebivalstvom mnogo simpatij, dokazano je s tem, da so došli izključljivo vsi zastopniki goriških oblastnij, kakor: deželni glavar, okrajni glavar, predsednik okrožne sodnije, državni pravdnik, mestni župan, grof Fran Coronini, predsednik veteranov major pl. Cattinelli itd. In vsa ta veleštovana gospoda ostala je do konca izvršitve programa, ter videti je bilo, da, če tudi je društvo večinom iz nižjega stalu sestavljeno, se nij dolgočasila, niti ne si štela pod svojo čast ostati do izvršitve mej nami. Programove točke so se dobro izpeljale, posebno dobro so pa domači priprosti pevci Hajdrihovo „Jadransko morje“ izvršili. No, prvaški godci so tudi pokazali, da so fantje na svojem mestu, ter da lehko povsod uspešno javno nastopijo. Pa saj imajo učitelja Orla za kapelnika. Fran Povše, društveni predsednik, je tako lepo v svojem govoru pozdravil navzočne društvenike in goste, in največja zahvala bi mu bila to, da bi se njegove, za naš mili narod navdušeno govorjene besede v resnici izvršile.

Vsacega, saj mene gotovo, je pa veselilo to, da smo zapazili mej gosti jako mnogo čitalniških društvenikov, nekatere celo z družino, pa saj nij čuda, ker je odbor bralnega in podpornega društva, poslal sl. odboru čitalnice za vse njene ude posamezna vabilia. To je lepo, in upanje je, da se bodo tudi oni gospodje in nekatere gospe spreobrnili, ki so rekli: „povsod, le tam ne!“ Pa saj smo videli obedovati predsednika delavskega društva v Trstu, Viktorja Dolenca, predsednika čitalnice Poliča, Vučetiča in Žitka, vsi čislani trgovci, z navadnimi slovenskimi služabniki in sprehajati se skupno po Gorici. Pa spoznali smo, da veje mej tržaškimi Slovenci drugačen veter, nego mej našimi — „višjimi“ v Gorici.

Najbolj nas je pa veselilo, da smo zapazili pri popoludanskej veselici pri čitalniških besedah pogrešano čest. duhovščino navzočno. Vidi se torej, da društvo je obče priljubljeno, in če bode imelo prave narodne, za nižji stan vnete voditelje na krmilu, ne bode propalo, kot so dosedanja narodna društva.

Da ne budem preobširen, naj še povem, da govori gg. Viktorja Dolenca, Poliča, Povšeta,

da gora in Ivančica, tu pred tabo haložka vinska brda, e, doli proti iztoku razteza se divna planjava tja v o slavni „magyar-orszag“, in ondu na severnej strani e, dvigujejo se valoviti holmi „slovenskih goric“, in a: baš tu doli pod tabo šumi zeleno valovje „Drave n deroče“, ki je tukaj v ravani uže nekoliko upešala, ne pa je toli široka, da bi se dalo iz nje izrezati šest takih trakov kakor je Liublianica.

Pred svojim odhodom obiskal sem neumornega izdavatelja „Slomšekovih zbranih spisov“ gospoda vikarija Mihuela Lendovšeka, katerega gorečnost za narodne naše težnje me je blagodejno ogrela, žal, da je imel baš mrliča ▶ hiši: umrla mu je vrlamati, pri katere pogrebu se je udeležilo mnogo oddišnega ljudstva in čitalniški pevci, ki so se po sedmih letih zopet jedenkrat javno oglasili, zapeli so jej toli milo nadgrobnico, da se je marsikomu solzal utrnila, in kar je tamošnje nemčurje najbolj grizlo, nežni spol je splošno hvalil izborno slovensko petje, kar naj bi bil Slovencem kažipot: „In hoc signo vinces!“

Predno sem odnesel nemirno svoje srce iz Ptuja, povabil me je prijatelj Joko na čašo dobrega Haložanca, rekši, da se okreptjam za pot. Uvedel

Klavžarja itd. so bili izborni in jaz sem zapisal ta večer mej svoje najlepše v slovenskem domačem krogu doživele.

Pozabiti pa ne smem, da me je kakor i vse navzočne govor dobroznanega narodnega, velečastitega gospoda dekana iz Šentpetra do solz ganil. Mili slovenski narod, mislil sem si, dokler imaš tako pošteno narodno duhovščino, kakor je ta mož, kakor sam pravi, še iz stare šole, ne bodeš propal? O da bi mnogo jednacih imeli, kateri bi ž njim vred rekli: „Mi moramo biti pravi učitelji ter rešiti naš nižji stan na pravej katoliškej pa narodnej podlagi ter privesti ga v narodni tabor, da ga nam ne pograbijo sovražniki naši!“

B.

Iz nasprotnega tabora.

Prijatelj našega lista, ki mnogo občuje s političarji iz tabora fakcijozne opozicije, nam piše: Zdaj, ko so se valovi volilne borbe nekoliko polegli, hočem poročati, kaj se je v taboru fakcijozne opozicije godilo pred, mej volitvami ter po volitvah. Na tretji razred so kolovodje kar brevi manu napravili križ. Gotovo upanje pa so imeli zmagati v drugem in prvem razredu. V drugem razredu računili so na uradnike in profesorje, katere bode posebno vlekla kandidatura dr. Mrhala, se ve da, najbolj pa na krdevo vojaških penzionistov, od katerih vseh 54 bode vsaj 50 kot jeden mož glasovalo za njihove kandidate. Kolovodje fakcijozne opozicije bili so si zmage popolnem svesti v drugem razredu, mislili so, da bode v najslabšem slučaju, ako bi tudi ne prodrl drug, vendar gotovo zmagal dr. Mrhal. A kako so se varali! Ravno tisti, kateri jim je bil najgotovejši, dobil je najmenj glasov.

Agitatorji fakcijozne stranke v drugem razredu niso v poštev jemali meščanstva in to bil je glavni faktor, da se je volitev izvršila tako sijajno. V drugem razredu ima 271 meščanov volilno pravico, od teh 50 nij prišlo k volitvi, tedaj volilo je 221, od teh jih je pa bilo, kakor so narodni agitatorji uže teden pred volitvijo vedeli, 184 narodnih, od katerih je 180 prišlo na volišče. Koliko spada meščanskih volicev k stranki fakcijozne opozicije, si bode tedaj vsak bralec lehko izračunil. Uradnikov in civilnih penzionistov je vseh vkupe 299, od teh k volitvi nij prišlo 63. (Izmej uradnikov so se posebno vrlo obnesli gg. računski, poštni in deželni odbora uradniki, kateri so se pokazali kot prave narodnjake. Ured.) Vojaških penzionistov je 54 volicev, od volitve izostalo jih je 10. Vseh pet župnikov ljubljanskih (4 katoliški in protestantski) prišlo je k volitvi. Od 8 doktorjev, kateri imajo vsled akademičnega dostojanstva volilno pravico, prišlo jih je k volitvi sedem. Izmej 67 profesorjev in učiteljev prišlo jih je 56 volit, 11 pa ne. Razumno je tedaj, da je fakcijozna opozicija ne

me je v neko gostilno, iz katere se je razlegal silen hrup; pri vstopu me je opozoril, da je tukaj treba vzeti „Umgangssprache“ v usta ali pa molčati. A glej, jedva sedeva k stranskej mizi, zagrimi nama vsa družba pri glavnjej mizi kakor v dobrodošlico: „Sind schon wieder zwei windische Hunde da!“ Krčevito se mi je oklenila desnica steklenice, a prijatelj me prime za roko, rekoč, da jim ne bode ostal dolžan odgovora. Kake vrste psovki na slovensčino so potem vrele iz ust tem nemškim „kulturträgerjem“, o tem še niti vitez Vesteneck njima pojma! Da nama nij bilo možno mirno piti, je umevno. Ko plačava in odrineva, poslovi se prijatelj Joko famoznim gostom: „Gute Nacht, meine Herren! Zwei windische Hunde gehen fort, fünfzehn deutsches — bleiben!“

Kak hrup je pri teh besedah nastal, more vedeti samo oni, ki je videl, v kolikoj množini se v teh krogih popije vino in iz katere vojašnice so bile vse one kletve, ki so za nama letete, tega bi izvestno niti kak star korporal ne vedel.

Joko se je smiral, ali mene je obšla groza pred — „nemško kulturo“ ter sem naglih korakov šel izza očrnelega rimljanskega zidovja v neoskrnjeni ponočni vzduh, po katerem je veselo plesal — prvi sneg!

ozir jemaje na meščane, računala na gotovo zmago v drugem razredu in da je njene kolovodje velikanska zmaga narodne stranke iznenadila. Ti kolovodje so se v gorenjih prostorih kazine, ko so se bledi obrazci fakcijoznih oponentov plazili od mize do mize, tudi izjavili, da njih stranka še nikdar nij tako radikalno in sramotno propala, kakor zdaj. Tudi v prvem razredu so si bili zmage gotovi. Kar spada v Ljubljani bivajočih volilcev k njih stranki, vse spravili so na volišče, zdrave in bolne. A to jim ne bi bilo ničesa pomagalo, da nijsa kakih pet volilcev z menjicami v roki pestili, da so, akoravno neradi, šli k volitvi in volili nemčurje. Pisali pa so tudi vsem vnanjim pristašem, naj pridejo za božjo voljo k volitvi.

Tako so dobili glasove iz Gradca, Vrhnik, Št. Jurjeve, z neke graščine na Dolenjskem i. t. d. Pričakovali so tudi dva glasa z Dunaja in razglasili, da sta uže v Ljubljani, da bi s tem narodno stranko spravili ob up, a kakor se je pokazalo, zamaš. V obče pa so volitev njih dveh kandidatov odločili častni meščani. Da nij teh, propali bi bili tudi v prvem razredu na celej črti.

Po volitvah so imeli pristaši fakcijozne opozicije uže nekoliko shodov v kazini, kaj zdaj storiti. Najprej sklenili so, da izstopijo vsi iz mestnega odbora, češ, da se potem razpusti sedanji zbor. A preračunile so bolj zvite glave, mej njimi posebno Dežman, da je boljši vrabec v roki nego golob na strehi, da je tedaj bolje, da imajo vsaj nekaj zastopnikov, kakor oni mislijo, kot zrno, okolo katerega se zopet kristalizira fakcijozna večina, kakor pa nič.

Župana Lašana so na vse strani obdelovali, naj ostane še župan, naj potpri še jedno leto, češ, mej tem pade ministerstvo Taaffejevo in potem bode vse drugače. A župan neče o tem ničesa vedeti. Sicer se še nij, kakor ste vi poročali, odpovedal županstvu,* ampak bode to storil stoprav po verifikacijski seji, katera bode jatri ter se o sv. Mihelu iz Ljubljane preselil stalno v Gradec. Pri zadnjem posvetovanju je nemška manjina mestnih odbornikov sklenila, da se bode delovanja v mestnem odboru udeleževala samo pasivno, nameč niti v odsekih niti v plenumu stavila kakih predlogov, ter nobenih referatov ne prevzela. Nam tudi prav. Bodo uže narodni odborniki storili svojo dolžnost in če bodo referati krajsi in manj birokratični, kakor do zdaj, ne bo škodovalo ničesa in marsikatera stvar se bode rešila hitreje in temeljite. Tudi o prihodnjih volitvah za deželni zbor so se razgovarjali in prišli k rezultatu, da je z njihovo nezasluženo glorio tudi tam „resto — banque“. Še na poslanca kočevskega mesta ne računajo gotovo, kajti dozdanji poslanec nij mogel izmobilni častnega meščanstva za vit. Kalteneggerja. Le na veliko posestvo oslanjajo ves svoj up in mislijo, da bode to v deželni zbor volilo poleg Dežmana in Schafferja tudi dr. pl. Schreya, ki je baje najbolj žalosten in jezen, da je propal, da bode tako triumvirat vsaj v deželnem zboru zastopan. Bodemo videli!

Domače stvari.

— (Jour fixe) literarnega in zabavnega kluba preteklo soboto obiskovan je bil od 30 članov. Gosp. Bežek čital nam je kako temeljito stavljeni in obširno kritiko o Turgenjevu, zlasti pa o njega romanu „Nov“. Ker poletni čas klubovemu zborovanju nij več ugoden, sklenilo se je po dolgej debati, da se za zdaj zaključijo redni „jour fixi“ ter da se, če bode kazalo, priredi skupni izlet na deželo, katerega ima na skrbi v ta namen izvoljena četvorica.

— (Slovensko gledališče) včeraj bilo je kljubu lepemu vremenu dobro obiskovano, da si bi bili z ozirom na namen te predstave pričakovali mnogo številnejšo udeležbo. Weilen-ova drama „Edda“ predstavljalna se je vseskozi prav dobro in posebno odlikovali so se beneficiantje. Gospici Nigrinovi,

*) Gospod župan izjavil se je mnogim osobam napsoti, da odloži županstvo. Tudi je na svojej mizi uže napis „tabula rasa“ in vse poslove izročil gosp. Jerasu. Faktično je tedaj uže odstopil, le formalno še ne. Ur.

obe pri nastopu s ploskanjem nazdravljeni, gospa Gutnikova (Erzabé), katerej sta se vrgla dva lepa venca in katerej je neko ljubko dete na oder prineslo krasen „bouquet“, in g. Danilo (Karpezan), kateri vedno izborneje napreduje. Posebno ganljivi so bili priori mej Erzabé in Eddo in mej Karpezanom in Eddo oziroma Magdaleno, kateri so se istinito vrlo dovršili. Gospod Hudorovič (Jan) in g. Zbilja, (Kieholt) sta svoji nalogi prav izborno izpeljala. Prvi bil je povsem vrl zastavonosec in sme to ulogo šteti mej svoje najboljše. Tudi manjše uloge bile so v pravih rokah in gg. Lubivoj, Skalec, Lord, Šturm ml., Rus, Samovič, Kajzelj so primerno pomagali, da je bila vsa predstava dobra. Omeniti treba še pevcev za odrom, ki so sodelovali. Občinstvo je igralce s ploskanjem in pohvalnimi klici čestokrat izzivalo in jim izraževalo svoje priznanje.

— (Iz Gorice) se nam piše 23. t. m.: Včeraj v soboto utopil se je stoprav 22 letni A. Novajoli, suplent na tukajšnje realki. Dobro nadarjeni mladenič je bil jako bojazljive narave in sosebno zdražil živcev. Po mestu se sploh govori, da ga je strah pred šolskim nadzornikom gnal v vodo. Resnica je, da je v četrtek prišel nadzornik na zavod, toda ne k njemu, a v petek jutro N. nij bilo več v solo, in tudi na dom se nij več povrnih. Ves dan in skoro gotovo tudi vso noč je pohajal po polji, v vodo pa je skočil bržas v soboto jutro okolo 5. ure, ker kmet, ki ga je o polu šesti uri potegnil iz vode, pravi, da je bil še nekoliko gorak. V službi je bil stoprav od 1. aprila.

— (Prve letošnje črešnje) prinesel je neki kmet iz Prvačine 20. t. m. v Gorico. Prodal jih je po 70 kr. kilo.

— (Dražba.) Okrajni šolski svet Logaški razpisuje ravnokar dan licitacije za oddajo zidarskega in tesarskega dela pri zidanji novega šolskega poslopja v Dolenjem Logatci. — Zidarsko delo proračunjeno je na 3168 gld. 17 kr., tesarsko pa 670 gld. 99 kr. — Kdor hoče delo prevzeti, naj pride dne 2. maja t. l. ob 10. uri k dotičnej dražbi. Vadijum zahteval se bode po 10 %.

Telegrama „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 24. aprila. Pričela se je obtožba zaradi gledališča na Ringu. Prečitala se je začetka, zaslišavale se priče. Jauner se je izrazil, da nij kriv, češ, da je hotel polovico v slabem stanu se nahajajočega prostora za občinstvo na svoje troške prenarediti, četrto galerijo pa odpraviti, a da nij dobil za to dovoljenja. Jauner trdi, da je vedno nadzoroval gledališče, da je o požaru gledališča stoprav zvedel, ko je bilo uže vse v plamenu.

Carigrad 24. aprila. Vlada postavila je odsek za reforme v Malej Aziji.

Razne vesti.

* (Gledališka predstava v ruskem jeziku v Parizu.) Ravnatelj gledališča „Theater des Nouveautés“ dobil je v dni telegram z vprašanjem, ali more nekej družbi prepustiti svoje gledališče za jeden večer. Kakor se je pozneje poizvedelo, namerava nek klub iz Petrograda predstavljati Suppéjevo „Fatinico“ v ruskem jeziku. Predstava sicer ne bode javna, ampak samo za člane ruske kolonije v Parizu, a pred majnikom ne, ker je za tekotki mesec gledališče uže razprodano.

* (Samoumor norca.) V komitatu Saros na Ogrskem umoril se je pri baronu Horvatu službujoči uradnik Bieringer na jako originalen način. Nesrečno zaljabil izginil je v isti dan, ko se je dekle njegovega srca zaročilo z njegovim tekmem. Čez več dñij zapazile so ženske, ki so šle v gozd po drv, nov in slabo zagrebljen grob, na katerega konci je bila deskica, na njej pa napis: „Ker nijsem imel sreče, umoril sem se in se sam pokopal. Bieringer.“ Odkopali so grob in v njem našli truplo Bieringerja, ki se je bil zastupil. Sam pokopal pa se je tako le: Izkopano prst nakopil je na široko desko, to pa podprt s kolom. Vlegel se je potem v grob, stup povzil, kol odmaknil in deska s prstjo pala je nanj in ga tako pokopala.

Lotrijne srečke 22. aprila.

Na Dunaji: 36, 68, 17, 28, 11.
V Gradci: 11, 85, 24, 81, 21.

Meteorologično poročilo.
A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrina v mm.
21. aprila	ob 7. uri zjutraj ob 2. uri popoldne ob 9. uri večer	740·85 mm. 741·46 mm. 742·00 mm.	+ 5·4° C + 16·4° C + 10·0° C	slabotna burja slabotna burja slaboten vzhod	deloma jasno oblačno oblačno	0·00 mm. dežja.
22. aprila	ob 7. uri zjutraj ob 2. uri popoldne ob 9. uri večer	741·68 mm. 738·92 mm. 737·48 mm.	+ 7·5° C + 16·0° C + 8·6° C	slabotna burja slaboten jugozahod slaboten vzhod	deloma jasno jasno jasno	0·00 mm. dežja.
23. aprila	ob 7. uri zjutraj ob 2. uri popoldne ob 9. uri večer	737·27 mm. 734·17 mm. 733·73 mm.	+ 6·2° C + 19·6° C + 13·4° C	slaboten vzhod slaboten jugozahod slaboten jugozahod	jasno jasno deloma oblačno	0·00 mm. dežja.

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk se je jel zadnje dni povsod vzdigoval in je bil precej jednakomerno razdeljen, tako, da je znašal razloček med maksimum in minimum samo 5 mm. Vetrovi so bili sem pa tja zmerni, večinoma pa slabotni in nijsi nobeni posebno prevladovali. Temperatura je ostala precej jednaka s pretečenimi dnevi in je bila sploh za spoznanje nadnormalna; bila je precej ekstremna in je znašal razloček med maksimum in minimum 15° C. Nebo je bilo skoro povsod ali popolnem ali pa saj deloma jasno, vreme zelo stanovitno, le v skrajnem severovzhodu megleno z nekoliko dežjem. — Morje pri Trstu popolnem mirno, dalje na jugu nekoliko nemirno.

Dunajska borza

dné 24. aprila.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih	76	gld.	40	kr.
Enotni državni dolg v srebru	77	"	30	"
Zlata renta	94	"	10	"
1860 državno pesojilo	130	"	60	"
Akcie narodne banke	823	"	—	"
Kreditne akcije	338	"	75	"
London	120	"	20	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	53 ¹ / ₂	"
C. kr. cekini	5	"	63	"
Državne marke	58	"	75	"
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	119	"
Državne srečke iz l. 1864	100	"	172	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	93	"	90	"
Ogrska zlata renta 6%	119	"	85	"
" papirna renta 4%	89	"	70	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	"	—	"
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	114	"
Zemlj. obč. avstr. 4 ¹ / ₂ % zlati zast. listi	119	"	75	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99	"	60	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	"	—	"
Kreditne srečke	100	gld.	179	"
Rudolfove srečke	10	"	20	"
Akcie anglo-avstr. banke	120	"	130	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	217	"	25	"

Tržne cene v Ljubljani

dné 22. aprila t. l.

		gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	9	26	
Rež, "	6	1	
Ječmen, "	5	20	
Oves, "	3	74	
Ajda, "	4	87	
Proso, "	5	20	
Koruza, "	6	—	
Leča, "	9	—	
Grah, "	9	—	
Fižol, "	10	—	
Krompir, 100 kilogramov	2	59	
Maslo, kilogram	1	7	
Mast, "	—	84	
Špeh frišen, "	—	74	
" povojen, "	—	78	
Surovo maslo, "	—	82	
Jajca, jedno	—	2	
Mleko, liter	—	8	
Goveje meso, kilogram	—	56	
Teleće, "	—	52	
Svinjsko, "	—	62	
Koštrunovo, "	—	30	
Kokoš, "	—	35	
Golob, "	—	18	
Seno, 100 kilogramov	2	50	
Slama, "	1	78	
Drva trda, 4 kv. metre	5	80	
" mehka, "	4	20	

Oštir se isče

za gostilno ne daleč od Ljubljane. — Natančno se izve v Novih ulicah št. 5, I. nadstropje. (249—3)

Kmetska hiša,

pripravna za **gostilno** in **kramarijo**, posebno, ker zdanji Podbrežki gostilničar zavoljo dacarskih sitnosti misli polnoma opustiti vinotoč, se daje v **najem** ali **prodaja**. Več o tem pove **A. Pavlin**, Podbrežje na Gorenjskem. (339—3)

Cené ure!

Po poštnem povzetji ponazaj, če poslatev nijelo je torej

1 cylinder-ura od srebrnega nikla z verižico; prej gld. 12 — zdaj gld. 5.25.

1 ancre-ura od srebrnega nikla z verižico; prej gld. 15 — zdaj gld. 7.25.

1 srebrno ancre-ura z verižico; prej gld. 25 — zdaj gld. 11.25.

1 srebrno remontoir-ura-Washington z verižico; prej gld. 30 — zdaj gld. 15.

Zlate ure za gospe; prej gld. 40 — zdaj gld. 20.

Zlate remontoirs; prej gld. 100 — zdaj gld. 40.

Jamec se za 5 let.

PH. FROMM,
Uhrenfabrikant, Rothenthurmstrasse gegenüber der Wollzeile,
Wien. (211—3)

Zatekel sem se k Vašej zdravstvenej sladnej čokoladi št. 1 in uže po tridnevnyem vporabljenji dobil sem v veliko svoje in svojih sorodnikov začudenje zopet zdravje.

(Te besede govoril je ozdravljeni.)

Vsem bolnikom,

kateribolehajo na želodci in na plužih, na pomanjkanji krvi, prehlajenji, kašlji, hripcavosti, na bledici in hemoroidih, se lehko pomaga.

C. kr. dvornemu začinku IVANU HOFFU, kr. komisjskemu svetniku, posensku c. kr. zlatega križca s krono, vitezu visokih redov, izumitelju in jedinemu izdelovalcu Ivan Hoffovega sladnega izlečka, dvorni založnik skoro vseh knezov Evrope, na Dunaji, fabrika: Grabenhof, Bräunerstrasse 2, pisarna in fabr. zaloge: Graben, Bräunerstrasse 8.

NJ. Veličanstvo kralj dansi je po svojem adjutantu naznani fabrikantu Ivanu Hoffu, da zelo visoko ceni njegov sladni izleček. „Jaz sem“ tako se glasi kraljeva izjava, „z veseljem opazil pri sebi in pri mnogih članih svoje hiše zdravstveno moč Hoffovega sladnega izlečka.“

Zahvala.

Vaše blagorodje!

Ne morem si kaj, da Vam z odkrito in najtoplejšo zahvalo javim, da sem po trikratnej, v kratkem času se ponavljajoči vnetici prsne mrene, davci, bljevanji krvi in materije, kratko v stanu popolne onemogočnosti, ko so uže vsi misili, da sem izgubljen, zatekel sem se po nasvetu svojega svaka k Vašej sladnej čokoladi in uže po tridnevnyem vporabljenji zadobil sem v svojo in svojih sorodnikov začudenje popolno zdravje. To istinito čudovitvo zdravje dobil sem, kakor omenjeno, po vporabljanju sladne čokolade in sicer št. 1.

Prosim Vas, čestiti gospod, da vzprejmete te vrstice kot malo znamenje moje hvaležnosti za rešitev mojega življenja in da jih v korist vseh bolehujočih kot priporočilo Hoffovih preparativ. Konečno naj Vam bodi še naznajeno, da lehko svoje hitro ozdravljenje, osobito, ker vsak tako hiter uspeh občuje, kot resnično potrdim pred Bogom in pred ljudmi. Pozdravljam Vas prav prijazno in se Vam z vso spoštljivostjo priporočam hvalo Vam dožna.

Ana Pestl, tkavčeva žena.

V Ameisu (Dol. Avstr.), 3. decembra 1879.

Glavna zalog: (50—12)

Pet. Lassnik v Ljubljani.

Umrl so:

20. aprila: Julijana Jurkovič, delavčeva hči, 4 leta, Kolezijske ulice št. 12, za vodenico. — Janez Filipi, dñnar, zdaj prisilni delavec, 45 let, Poljanski nasip št. 50, za katarom v črevesu. — Ferdinand Braun, krojač, 48 let, Gledališka stolpa št. 8, za mrtudom. — Rudolf Szantner, čevljarijev sin, 3 ure, Dunajska cesta št. 7.

Zoper jetiko!
Radgostski univerzalni čaj

in rožnovski maho-rastlinski celtički,

priporočajo se posebno za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolečine, posebno za sušico, želodčeve slabosti, za splošno slabost čutnic in začenjajočo se pljučnico!

Veliko število priznanskih pisem razpolagajo se v prepričanju.

G. J. Seichertu, dipl. leka arsia v Rožnavi.

Ozirajoč se na svojo naročbo pred 10 dnevi, prosim Vas, da mi za podoženo vsoto pošljete še dva zavetka radgostskoga univerzalnega čaja in 6 škatljic rožnovskih maho-rastlinskih celtičkov, kajti posebno ti so mi skoropopoln ustavili kaseli, caj mi pa daje slast do jedi, katere preje nijsem imel.

Sé spoštovanjem

Henrik Kundt,

c. kr. stonik računskega vodja.
Hainburg n. D., 21. januarja 1878.

Gospodu lekarju **J. Seichertu** v Rožnavi.

Se enkrat Vas prosim, da mi izvolite kmalu poslati s poštnim povzetjem 2 zavetka toliko hvaljenega radgostskoga univerzalnega čaja in 2 škatljice rožnovskih celtičkov.

Udani

Karel Moravec, kralj. gozdar.

Gospodu lekarju **J. Seichertu** v Rožnavi.

Prosim, pošljite mi s poštnim povzetjem 1 zavetek glasovitega radgostskoga univerzalnega čaja in